

TALMANSKONFERENSENS FÖRSLAG 1/2012 rd

Talmanskonferensens förslag till riksdagens beslut om ändring av riksdagens arbetsordning och 6 och 9 § i valstadgan för riksdagen

Talmanskonferensen föreslår vissa ändringar i riksdagens arbetsordning för att samstämman den med rådande praxis i riksdagsarbetet. Förslaget avser också att tydliggöra vissa formuleringar för att bestämmelserna ska vara lättare att förstå

och tillämpa. Dessutom föreslår talmanskonferensen att vissa termer byts ut mot modernare. Talmanskonferensen föreslår samtidigt en ändring i valstadgan för riksdagen som är tänkt att förkorta den tid som går åt till val av presidium.

ALLMÄN MOTIVERING

Nuläge och föreslagna ändringar

Riksdagens arbetsordning

Under årens lopp har flera ändringar gjorts i riksdagens arbetsordning (40/2000, nedan arbetsordningen). Förutom vissa fundamentala ändringar har man velat anpassa bestämmelserna efter förändringarna i riksdagen. Ambitionen har också varit att förtydliga reglerna. Man har i översynen av arbetsordningen försökt undvika alltför stor detaljrikedom genom att låta talmanskonferensen utfärda närmare föreskrifter om rutinerna i riksdagens arbete med hänsyn till kraven i grundlagen. Bestämmelserna ger talmannen större handlingsfrihet exempelvis när det gäller att leda plenum.

Talmanskonferensen har med stöd av bemyndigandet i arbetsordningen utfärdat en lång rad anvisningar om upplägget av riksdagsarbetet. I talmanskonferensens anvisning om hur ordet be-

gärs och anföranden hålls (15.2.2000) ingår rekommendationer om längden på anföranden och föreskrifter om hur långa dels repliker, dels inlägg under frågestunden får vara. För replikernas del motsvarar reglerna exakt bestämmelserna i arbetsordningen. Däremot är arbetsordningen inte lika uttömmande när det gäller längden på anföranden och anger bara att inläggen under frågestunden ska vara korta. Arbetsordningens regler om repliker bör lämpligen ges en allmänare utformning och utförliga bestämmelser ingå i talmanskonferensens anvisningar.

Arbetsordningen utgör den rättsliga grunden för arbetet i riksdagen och normen för arbetet i praktiken. Bestämmelserna har allt emellanåt upplevts som ogenomskinliga. Därför föreslår talmanskonferensen att 53 § om behandlingen av lagförslag förtydligas.

I arbetsordningen föreslås också en del justeringar som beror på förändrade förhållanden. Arbetet i riksdagen präglas av en tilltagande öppen-

het: exempelvis finns plenarprotokoll plus uppgifter om beslut, voteringar och närvaro snabbt allmänt tillgängliga på riksdagens webbplats efter avslutat plenum. Därför är bestämmelserna om bl.a. vissa omröstningsresultat som ska antecknas i plenarprotokollet inte längre behövliga. Talmanskonferensen föreslår även att reglerna för budgetbehandlingen ses över för att motsvara gällande praxis.

Valstadgan för riksdagen

Val av talman och vice talmän förrättas i första plenum under riksmötet. Det är det viktigaste av alla val som sker i plenum. Valförrättningen (val av presidium, talmännens högtidliga försäkran

och talmannens tacktal) tar drygt två timmar i anspråk. Ett val räcker ca 40 minuter — 20 minuter går åt till att ledamöterna lägger valsedlarna i valurnan, 10 minuter till att rösterna räknas och 10 minuter till att namnen på valsedlarna läses upp.

Man kan säga att valet av presidium slukar relativt mycket tid. De jäktade ledamöterna brukar inte stanna kvar i plenisalen valet ut. Men med tanke på presidievalets dignitet är det önskvärt att så många av dem som möjligt sitter kvar så länge valprocedurerna pågår. Talmanskonferensen föreslår följaktligen en ändring i valstadgan för riksdagen (250/2000, nedan valstadgan) som snabbar upp valet.

DETALJMOTIVERING

1. Riksdagens arbetsordning

6 §. *Talmanskonferensens uppgifter.* Enligt 1 mom. 3 punkten ska talmanskonferensen under valperiodens första riksmöte upprätta en förteckning över lagförslag som godkänts att vila och lägga fram förslag om remittering av dem till utskott. Bestämmelsen har blivit överflödigt, eftersom vilande lagförslag förs upp på dagordningen för plenum och tas därmed upp till remissdebatt på samma sätt som nya propositioner och andra dagordningsärenden.

24 §. *Statsministerns upplysning.* I 2 mom. i den finska texten byts det ålderdomliga uttrycket *julistaa* ut mot *toteaa*. Den ändringen påverkar inte den svenska texten. Däremot ersätts i den svenska texten uttrycket "talmannen ger ordet enligt eget övervägande" med "talmannen bestämmer vem som ska få ordet". Den ändringen påverkar inte den finska texten.

25 §. *Muntlig frågestund.* Enligt 1 mom. kan det i plenum föras en debatt där ledamöterna muntligt ställer korta frågor till ministrarna. Attributet avseende frågans längd (kort) föreslås bli flyttat till 2 mom. Då är bestämmelsen tillämplig

på såväl frågor som ministrarnas svar. Talmannen föreslås få bestämma vem av ledamöterna (frågeställare plus andra) eller ministrarna som ska få ordet för ett kort inlägg om en fråga. Talmanskonferensen har i sin anvisning för muntliga frågestunder (15.2.2000) lagt fast att frågor, följdfrågor och svaren på dem får räcka längst en minut. Samtidigt byts det ålderdomliga uttrycket *julistaa* ut mot det moderna *toteaa* i den finska texten. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

26 §. *Debatter om aktuella frågor.* I 2 mom. föreslår talmanskonferensen att talmannen, precis som vid muntliga frågestunder, förklarar debatten avslutad när hon eller han anser att frågan debatterats tillräckligt.

30 a §. *Utredningar till utskott.* En utredning som ett utskott fått med stöd av 47 § i grundlagen kan tas upp till debatt i plenum. Nu föreslås ett tillägg om att ordet kan ges med avvikelse från 50 §. Principen finns inskriven i övriga bestämmelser om debatt i plenum i frågor som riksdagen inte fattar beslut om. Dessutom föreslår talmanskonferensen samma tillägg som i 26 § att talmannen får förklara debatten avslu-

tad när han eller hon anser att frågan debatterats tillräckligt.

47 §. Anmälan till plenum. Enligt 3 mom. verkställs inte namnupprop vid ett plenum som hålls för att behandla ärenden som avses i 25 (muntlig frågestund) eller 26 § (debatt om en aktuell fråga). Frågestunderna och de aktuella debatterna är numera i regel inplacerade bland andra pleni-ärenden och namnupprop är därmed ett etablerat förfarande. Denna sällan tillämpade undantagsregel är överflödigt och föreslås bli upphävd.

52 §. Replik. En replik för räkna längst två minuter sägs det i 1 mom. Talmannen kan ändå bestämma att en replik får räkna längst en minut. Replikerna har i praktiken tidsbegränsats till en minut. Undantag har ofta gjorts för ministrarna, som beroende på situationen tillåtit repliker på en till tre, i vissa fall upp till fem minuter. I talmanskonferensens anvisningar anges närmare hur ordet begärs och anföranden hålls. Lydelsen när det gäller repliklängden är densamma i den gällande anvisningen som i arbetsordningen.

Det är rationellt att i arbetsordningen ha en mer allmänt formulerad bestämmelse om repliklängden. Det ger talmannen möjlighet att bestämma om han eller hon vill ge en längre replik t.ex. till en minister under en debatt eller även annars om det finns anledning till det. Utan någon ändring i bestämmelsen kan talmanskonferensen ändra sin anvisning och precisera anförandep Praxis eller andra rutiner i riksdagens arbete i fråga om repliker och även annars om det behövs.

I momentet föreslås en liknande reglering gällande repliker som för anföranden under frågestunden, nämligen att de ska vara korta. Den föreslagna formuleringen markerar tydligt replikernas karaktär, men är flexibel när talmannen bedömer att det behövs.

53 §. Behandlingen av lagförslag I paragrafen ingår grundläggande bestämmelser om hur lagförslag ska behandlas i plenum. Paragrafens formulering och indelning har ansetts besvärlig med tanke på det praktiska riksdagsarbetet. Därför föreslår talmanskonferensen en del språkliga

och strukturella ändringar i paragrafen men utan att för den skull röra sakinnehållet.

Paragrafens 1 mom. förblir som det är.

I 2 mom. samlas alla bestämmelser om tågordningen under den första behandlingen genom inkludering av bestämmelsen i 3 mom. om att lagförslaget tas upp till detaljerad behandling när den allmänna debatten avslutats. Likaså tas i momentet in bestämmelsen i 4 mom. om möjligheten att behandla ett lagförslag utan behandling paragraf för paragraf när avvikande förslag till bestämmelser inte framställs. I momentet föreslås dessutom ingå det nuvarande förbudet i 6 mom. mot att i den första behandlingen föreslå att lagförslaget ska förkastas.

I 3 mom. kvarstår då bestämmelsen om godkännande av lagförslaget enligt betänkandet eller remittering av det till stora utskottet. Momentets första mening om detaljerad behandling efter avslutad allmän debatt föreslås alltså bli flyttad till 2 mom. om tågordningen i den första behandlingen.

Bestämmelsen om den andra behandlingen av ett lagförslag flyttas över från det nuvarande 5 mom. till 4 mom. Momentet förblir oförändrat, utom att orden "med anledning av ärendet" stryks.

Bestämmelsen om att förklara ett lagförslag brådskande i det föreslagna 5 mom. motsvarar det nuvarande 7 mom., men med vissa språkliga justeringar. Exempelvis ersätts "har förklarats avslutad" med "har avslutats".

I det föreslagna 6 mom. kvarstår bestämmelsen om möjligheten att i den första behandlingen remittera ärendet till det utskott som berett det eller till något annat fackutskott. I momentet lyfts in den nuvarande bestämmelsen i 2 mom. om att ärendet kan remitteras till stora utskottet under den allmänna debatten. Vidare föreskrivs det att behandlingen fortsätter utifrån det betänkande som tagits fram under den fortsatta utskottsbehandlingen.

Bestämmelsen i det gällande 6 mom. om att stora utskottet kan begära utlåtande av ett annat utskott om ett ärende som stora utskottet behandlar är onödig och föreslås därför bli struken. Utskottens rätt att begära utlåtande av ett

annat utskott regleras i 38 § i arbetsordningen. Bestämmelsen kan anses gälla inte bara fackutskott utan också stora utskottet.

55 §. Enda behandling. Meningen som säger att utskottets betänkande föredras i början av den enda behandlingen och den sista meningen där det talas om detaljerad behandling föreslås utgå ur 1 mom. Ändringen behövs, eftersom man i riksdagens nya elektroniska ärendehanteringssystem ofta hänför ärenden som inte bereds i utskott till kategorien enda behandling. Exempel på sådana ärenden är befrielse av riksdagsledamot från sitt uppdrag, val av organ och sittordningen i plenisalen. Ändringen utesluter inte att ett betänkande föredras i början av behandlingen.

59 §. Behandlingen av budgetpropositionen. Av 1 mom. framgår det att budgeten hör till de ärenden som tas upp till enda behandling. Talmanskonferensen föreslår att momentet kompletteras med en bestämmelse om procedurerna vid budgetbehandlingen. Efter ändringen matchar momentet rådande praxis, nämligen att plenum innan enda behandlingen av budgetpropositionen börjar godkänner ett förfarande som talmanskonferensen upprättat. Enligt förslaget stryks den andra meningen om att ärendet tas upp till detaljbehandling efter att den allmänna debatten avslutats. Detta gör det lättare att lägga upp budgetbehandlingen på ett funktionellt sätt, och i procedurreglerna blir det möjligt att ange tågorordningen under såväl den allmänna behandlingen som detaljbehandlingen exempelvis genom att sätta in debatter om respektive huvudtitlar under hela den allmänna debatten.

60 §. Besluts- och omröstningsförslag. I 1 mom. stryks "förklarats avslutad" och därmed konstaterar man bara att debatten har avslutats.

63 §. Omröstningsresultat. Det gällande 2 mom. föreskriver om de fall när man i protokollet antecknar hur var och en röstat och vilka som varit frånvarande vid omröstningen. Numera läggs alla omröstningsresultat ut på riksdagens webbsida för vem som helst att läsa. Därför är det inte

längre nödvändigt att anteckna i protokollet hur de enskilda ledamöterna röstat. I plenarprotokollet på nätet finns en länk till voteringsuppgifterna. Via nättjänsten går det att få fram såväl voterings- som frånvarouppgifter för varje ledamot.

Sista meningen i 2 mom., där det sägs att debatt inte tillåts om saken, föreslås bli flyttad till ett nytt 3 mom. Därmed framgår det tydligt att debattförbudet gäller både 1 och 2 mom.

69 §. Protokoll från plenum. Plenarprotokollet innehåller alla nödvändiga uppgifter om vad som förekommit i plenum. Protokollet blir klart och läggs ut på nätet inom några timmar efter plenum. I momentet föreslås också en skyldighet att utan dröjsmål lägga ut uppgifterna om besluten i plenum på ett datanät, vilket motsvarar nuvarande praxis. Uppgifterna om riksdagens beslut bör offentliggöras separat så snabbt som möjligt utan att vänta på plenarprotokollet.

Paragrafens 2 mom. förblir som det är. I 3 mom. regleras ledamöternas rätt att få vissa anteckningar gjorda i protokollet. Enligt den andra meningen har en riksdagsledamot rätt att på begäran få antecknat i protokollet att han eller hon inte varit närvarande när ett beslut fattats. I protokollet antecknas vem som varit närvarande, frånvarande eller anmält sig senare. Av voteringsresultaten framgår vilka ledamöter som varit frånvarande. Det går lätt att av dessa uppgifter utläsa vem som varit närvarande i beslutet om ett visst ärende. Ingen har veterligen gjort en sådan begäran som avses i bestämmelsen. Talmanskonferensen föreslår därför att meningen stryks såsom överflödig.

Enligt 4 mom. undertecknas protokollet av riksdagens generalsekreterare och justeras av presidiet. Nu föreslås det att protokollet framöver ska undertecknas av riksdagens generalsekreterare, men inte längre justeras av presidiet. Det kan betraktas som betryggande att generalsekreteraren undertecknar protokollet; samma reglering gäller även för beslutsprotokollet. Protokollets innehåll granskas och korrigeras av tjänstemän på protokollbyrån.

Den sista meningen i 4 mom. föreskriver att protokollet görs tillgängligt för allmänheten via

ett datanät. Enligt förslaget ska protokollet utan dröjsmål läggas ut på ett datanät. Förslaget är analogt med 1 mom. om publicering av besluten i plenum.

2. Valstadgan för riksdagen

6 §. *Valförrättning* I valstadgan finns bestämmelser om hur olika val går till i plenum. Enligt 1 mom. tillämpas stadgan bl.a. vid val av riksdagens talman och vice talmän. Grundlagens 34 § 3 mom. föreskriver att valet i detta fall ska förrättas med slutna sedlar. Av 6 § i valstadgan framgår det att man vid personval använder en enda valurna. Ledamöterna lägger sina hopvikta valsedlar i urnan i den ordning deras namn ropas upp. Talmannen assisteras av fyra ledamöter när valsedlarna granskas, de avgivna rösterna läses upp och rösterna räknas.

Hela valförrättningen brukar ta drygt två timmar i anspråk. Med tanke på den tid som ledamöterna och ministrarna har till sitt förfogande kunde proceduren med fördel förkortas. Då kunde fler ledamöter sitta kvar under valförrättningen, vilket understryker presidievalets dignitet.

För att proceduren ska bli kortare föreslår talmanskonferensen att 6 § 1 mom. ändras så att vid personval kan användas två valurnor enligt talmannens beslut. Då använder de som sitter till höger i plenisalen urnan framför den högra talarstolen och ledamöterna till vänster den vänstra valurnan. Så brukar det gå till vid öppen omröstning med sedlar enligt 62 § i arbetsordning, ett vöteringsätt som tillgrips bl.a. om tekniken strejkar och omöjliggör maskinell omröstning. Under varje riksmöte finns det att tillgå aktuella listor för namnupprop för detta valsätt respektive denna omröstningssituation.

Genom den föreslagna ändringen kan man korta ner talmansvalet från 40 till 30 minuter. Valet av presidium skulle ta cirka en och halv timme i stället för två timmar som nu. Den tid som går åt till valförrättningen kan ytterligare kortas ner med cirka 30 minuter om uppläsning-

en av rösterna på valsedlarna slopas. Det här är något som man kan besluta om från val till val.

I början av valperioden, när ledamöterna sitter i alfabetisk ordning i salen och det finns nyvalda bland dem, kan det vara mer praktiskt att använda en urna vid presidievalet. Framöver kunde man under andra riksmöten och även vid andra personval använda två urnor.

9 §. *Granskning av kandidatlistor* Enligt 1 mom. granskas och godkänns kandidatlistorna för val av organ av riksdagens generalsekreterare.

Valet av organ är i dag anförtrott en tjänsteman vid centralkansliets sekretariat. Denne riksdagssekreterare granskar att en anhållan om befrielse från ett visst organ är tillåtlig och att personerna på kandidatlistan är valbara till organet samt bereder frågor om val till organ för talmanskonferensen och plenum. Idel samförstånd har rått om ändringarna i organsammansättningen i årtal och de praktiska arrangemangen har löpt smidigt mellan centralkansliet och riksdagsgrupperna.

Talmanskonferensen föreslår den ändringen i valstadgans 9 § att det inte längre måste vara generalsekreteraren som granskar och godkänner kandidatlistorna utan att uppgiften hör till en tjänsteman som förordnats att sköta organfrågor.

Hur förslaget har beretts. Förslaget har beretts som ett tjänsteuppdrag vid riksdagens centralkansli.

Ikraftträdande. Ändringarna i riksdagens arbetsordning och valstadgan för riksdagen föreslås träda i kraft den 1 februari 2013.

På grundval av det ovanstående och med stöd av 6 § 1 mom. 7 punkten i riksdagens arbetsordning föreslår talmanskonferensen

att riksdagen gör följande ändringar i riksdagens arbetsordning och i valstadgan för riksdagen:

1.

Riksdagens beslut

om ändring av riksdagens arbetsordning

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 52 § 1 mom. i grundlagen, upphävs i riksdagens arbetsordning (40/2000) 6 § 1 mom. 3 punkten och 47 § 3 mom., ändras 24 § 2 mom., 25 §, 26 § 2 mom., 30 a §, 52 § 1 mom., 53 §, 55 § 1 mom., 59 § 1 mom., 60 § 1 mom., 63 § 2 mom. och 69 §, av dem 30 a § sådan den lyder i riksdagens beslut 118/2003, 53 § sådan den lyder delvis ändrad i riksdagens beslut 10/2006 samt 55 § 1 mom. och 59 § 1 mom. sådana de lyder i riksdagens beslut 71/2011 ja 69 § sådan den lyder delvis ändrad i riksdagens beslut 71/2011, samt

fogas till 63 § ett nytt 3 mom. som följer:

24 §

Statsministerns upplysning

Talmannen beslutar om debatt ska tillåtas med anledning av upplysningen. Utan hinder av 50 § bestämmer talmannen vem som ska få ordet. När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

25 §

Muntlig frågestund

Talmanskonferensen kan besluta att det i plenum ska föras en debatt där ledamöterna ställer frågor till ministrarna.

Vid debatterna under frågestunden kan ordet ges med avvikelse från 50 §. Talmannen bestämmer vem av ledamöterna som ska få ordet för en kort fråga och vilken minister för ett kort svar. När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

Talmanskonferensen utfärdar närmare anvisningar om saken.

26 §

Debatter om aktuella frågor

Beslut om att en debatt om en aktuell fråga ska ordnas fattas av talmanskonferensen. Ordet kan ges med avvikelse från 50 §. När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

30 a §

Utredningar till utskott

Talmanskonferensen kan på förslag från ett utskott besluta att en utredning som avses i 47 § 2 mom. i grundlagen ska tas upp till debatt i plenum, varvid riksdagen dock inte fattar beslut i saken. Ordet kan ges med avvikelse från 50 §. När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

52 §

Repliker

Talmannen kan utan hinder av 50 och 51 § enligt eget övervägande och i den ordning han eller hon bestämmer låta riksdagsledamöter kort besvara ett anförande.

53 §

Behandlingen av lagförslag

Ett ärende som innefattar ett lagförslag tas upp till två behandlingar i plenum utifrån utskottets betänkande.

I den första behandlingen föredras utskottets betänkande och förs en allmän debatt om ärendet. Därefter fattas i den detaljerade behandlingen beslut om lagförslagets innehåll. Lagförslagets innehåll kan i den detaljerade behandlingen utan behandling paragraf för paragraf konstateras ha blivit godkänt enligt betänkandet till den del det i handlingarna i ärendet inte ingår förslag till bestämmelser som avviker från betänkandet och sådana förslag inte heller har lagts fram i den ordning som bestäms i 58 §. I den första behandlingen får förslag om att lagförslaget ska förkastas inte läggas fram.

Om lagförslagets innehåll godkänns enligt betänkandet, konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad. I annat fall remitteras ärendet i den form riksdagen beslutat till stora utskottet. Stora utskottet kan omfatta riksdagens beslut eller föreslå ändringar i det. Om stora utskottet föreslår ändringar, beslutar riksdagen om de ska godkännas eller förkastas. Därefter konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad.

I den andra behandlingen, som hålls tidigast den tredje dagen efter att den första behandlingen avslutats, beslutar riksdagen om godkännande eller förkastande av lagförslaget samt om eventuella uttalanden från riksdagen.

Ett förslag att ett ärende ska förklaras brådskande ska, om det inte ingår i utskottets betänkande, framläggas i den andra behandlingen innan debatten har avslutats.

I den första behandlingen kan riksdagen remittera ärendet till det utskott som har berett det eller till ett annat fackutskott men bara under den allmänna debatten till stora utskottet. Behandlingen fortsätter utifrån ett nytt betänkande.

55 §

Enda behandling

Andra än i 53 och 54 § avsedda ärenden på dagordningen för plenum som riksdagen ska fatta beslut om och som något annat inte föreskrivs särskilt om tas upp till enda behandling tas i plenum.

59 §

Behandlingen av budgetpropositionen

Budgetpropositionen tas upp till enda behandling i plenum utifrån finansutskottets betänkande enligt det förfarande som riksdagen godkänt. Huvudtitlar eller avdelningar eller kapitel i dem konstateras ha blivit godkända enligt betänkandet, om förslag till ändring av dem inte har framställts enligt vad som föreskrivs nedan i denna paragraf.

60 §

Besluts- och omröstningsförslag

När debatten om det ärende som behandlas har avslutats, redogör talmannen för de framlagda förslagen. Framförs en anmärkning mot talmannens redogörelse, och finner talmannen anmärkningen vara riktig, ska han eller hon rätta redogörelsen. Om talmannen anser att anmärkningen inte ger anledning att rätta redogörelsen, ska riksdagen besluta om detta.

63 §

Omröstningsresultat

Resultaten från alla omröstningar ska förvaras och publiceras.

Debatt om saken tillåts inte.

69 §

Protokoll från plenum

Över plenum upprättas protokoll. I det antecknas uppgifter om behandlingen av ärendena och debatterna i plenum. Uppgifterna om besluten i plenum ska utan dröjsmål läggas ut på ett datanät.

Ett anförande som tas in i protokollet lämnas till talaren för att granskas. Anförandets sakinhåll får inte ändras.

Om en riksdagsledamot inte omfattat plenums beslut, har han eller hon rätt att anmäla avvikande mening till protokollet.

Protokollet undertecknas av riksdagens generalsekreterare. Protokollet ska utan dröjsmål göras tillgängligt för allmänheten via ett datanät.

Detta beslut av riksdagen träder i kraft den 2013.

2.

Riksdagens beslut

om ändring av 6 och 9 § i valstadgan för riksdagen

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 52 § 1 mom. i grundlagen, *ändras* i valstadgan för riksdagen (250/2000) 6 § 1 mom. och 9 § 1 mom. som följer:

6 §

Valförrättning

Vid personval används en eller två valurnor enligt talmannens beslut. Riksdagsledamöterna lägger sina valsedlar, som ska vara hopvikta så att insidan inte syns, i respektive urna i den ordning deras namn ropas upp. Valsedlarna får inte läggas i urnan i någon annan ordning.

9 §

Granskning av kandidatlistor

Kandidatlistorna granskas och godkänns av en tjänsteman som förordnats till uppdraget av riksdagens generalsekreterare.

Detta beslut av riksdagen träder i kraft den 2013.

Helsingfors den 20 november 2012

Eero Heinäluoma
Riksdagens talman

Seppo Tiitinen
Riksdagens generalsekreterare

Riksdagens beslut

om ändring av riksdagens arbetsordning

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 52 § 1 mom. i grundlagen, *upphävs* i riksdagens arbetsordning (40/2000) 6 § 1 mom. 3 punkten och 47 § 3 mom.,

ändras 24 § 2 mom., 25 §, 26 § 2 mom., 30 a §, 52 § 1 mom., 53 §, 55 § 1 mom., 59 § 1 mom., 60 § 1 mom., 63 § 2 mom. och 69 §, av dem 30 a § sådan den lyder i riksdagens beslut 118/2003, 53 § sådan den lyder delvis ändrad i riksdagens beslut 10/2006 samt 55 § 1 mom. och 59 § 1 mom. sådana de lyder i riksdagens beslut 71/2011 ja 69 § sådan den lyder delvis ändrad i riksdagens beslut 71/2011, samt

fogas till 63 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande arbetsordning

24 §

Statsministerns upplysning

Talmannen beslutar om debatt skall tillåtas med anledning av upplysningen. Talmannen ger ordet enligt eget övervägande utan hinder av 50 §. När talmannen anser att saken debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

25 §

Muntlig frågestund

Talmanskonferensen kan besluta att det i plenum skall föras en debatt där ledamöterna muntligen ställer korta frågor till ministrarna.

Vid debatterna under frågestunderna kan ordet ges med avvikelse från 50 §. Talmannen tillåter enligt eget övervägande den som ställt spørgsmålet och andra riksdagsledamöter samt ministrarna att yttra sig i saken. När talmannen anser att saken debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

Talmanskonferensen utfärdar närmare anvisningar om saken.

Förslag

24 §

Statsministerns upplysning

Talmannen beslutar om debatt ska tillåtas med anledning av upplysningen. *Utan hinder av 50 § bestämmer talmannen vem som ska få ordet.* När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

25 §

Muntlig frågestund

Talmanskonferensen kan besluta att det i plenum ska föras en debatt där ledamöterna ställer *frågor* till ministrarna.

Vid debatterna under frågestunden kan ordet ges med avvikelse från 50 §. *Talmannen bestämmer vem av ledamöterna som ska få ordet för en kort fråga och vilken minister för ett kort svar.* När talmannen anser att *frågan* debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.

Talmanskonferensen utfärdar närmare anvisningar om saken.

Gällande arbetsordning

26 §

Debatter om aktuella frågor

—————
Beslut om att en debatt om en aktuell fråga skall ordnas fattas av talmanskonferensen. Ordet kan ges med avvikelse från 50 §.
—————

30 a §

Utredningar till utskott

Talmanskonferensen kan på förslag av ett utskott besluta att en utredning som avses i 47 § 2 mom. grundlagen skall tas upp till debatt i plenum, varvid riksdagen dock inte fattar beslut i saken.

52 §

Repliker

Talmannen kan utan hinder av 50 och 51 § enligt eget övervägande och i den ordning han eller hon bestämmer låta riksdagsledamöter besvara ett anförande. *En replik får räcka längst två minuter. Talmannen kan besluta tillåta repliker på längst en minut i debatten.*
—————

Förslag

26 §

Debatter om aktuella frågor

—————
Beslut om att en debatt om en aktuell fråga ska ordnas fattas av talmanskonferensen. Ordet kan ges med avvikelse från 50 §. *När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.*
—————

30 a §

Utredningar till utskott

Talmanskonferensen kan på förslag från ett utskott besluta att en utredning som avses i 47 § 2 mom. i grundlagen ska tas upp till debatt i plenum, varvid riksdagen dock inte fattar beslut i saken. *Ordet kan ges med avvikelse från 50 §. När talmannen anser att frågan debatterats tillräckligt förklarar han eller hon debatten avslutad.*

52 §

Repliker

Talmannen kan utan hinder av 50 och 51 § enligt eget övervägande och i den ordning han eller hon bestämmer låta riksdagsledamöter kort besvara ett anförande.
—————

Gällande arbetsordning

53 §

Behandlingen av lagförslag

Ett ärende som innefattar ett lagförslag tas upp till två behandlingar i plenum utifrån utskottets betänkande.

I den första behandlingen föredras utskottets betänkande och förs en allmän debatt om ärendet. Under den allmänna debatten kan riksdagen besluta att ärendet remitteras till stora utskottet, varvid behandlingen fortsätter utifrån stora utskottets betänkande.

Sedan den allmänna debatten avslutats tas lagförslaget upp till detaljerad behandling. Då fattas beslut om lagförslagets innehåll. Om lagförslaget i den detaljerade behandlingen godkänns enligt betänkandet, konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad. I annat fall remitteras ärendet i den form riksdagen beslutat till stora utskottet. Stora utskottet kan omfatta riksdagens beslut eller föreslå ändringar i det. Om stora utskottet föreslår ändringar, beslutar riksdagen om de skall godkännas eller förkastas. Därefter konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad.

Lagförslagets innehåll kan i den detaljerade behandlingen utan behandling paragraf för paragraf konstateras ha blivit godkänt enligt betänkandet till den del det i handlingarna inte ingår förslag till bestämmelser som avviker från betänkandet och sådana förslag inte heller har lagts fram i den ordning som bestäms i 58 §.

I den andra behandlingen, som hålls tidigast den tredje dagen efter att den första behandlingen avslutats, beslutar riksdagen om godkännande eller förkastande av lagförslaget samt om eventuella uttalanden från riksdagen med anledning av ärendet.

Förslag

53 §

Behandlingen av lagförslag

Ett ärende som innefattar ett lagförslag tas upp till två behandlingar i plenum utifrån utskottets betänkande.

I den första behandlingen föredras utskottets betänkande och förs en allmän debatt om ärendet. *Därefter fattas i den detaljerade behandlingen beslut om lagförslagets innehåll. Lagförslagets innehåll kan i den detaljerade behandlingen utan behandling paragraf för paragraf konstateras ha blivit godkänt enligt betänkandet till den del det i handlingarna i ärendet inte ingår förslag till bestämmelser som avviker från betänkandet och sådana förslag inte heller har lagts fram i den ordning som bestäms i 58 §. I den första behandlingen får förslag om att lagförslaget ska förkastas inte läggas fram.*

Om lagförslagets innehåll godkänns enligt betänkandet, konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad. I annat fall remitteras ärendet i den form riksdagen beslutat till stora utskottet. Stora utskottet kan omfatta riksdagens beslut eller föreslå ändringar i det. Om stora utskottet föreslår ändringar, beslutar riksdagen om de ska godkännas eller förkastas. Därefter konstateras den första behandlingen av ärendet vara avslutad.

I den andra behandlingen, som hålls tidigast den tredje dagen efter att den första behandlingen avslutats, beslutar riksdagen om godkännande eller förkastande av lagförslaget samt om eventuella uttalanden från riksdagen.

Gällande arbetsordning

I den första behandlingen får förslag om att lagförslaget skall förkastas inte läggas fram. Under den första behandlingen kan riksdagen remittera ärendet till det utskott som har berett det eller till ett annat utskott. Också stora utskottet kan begära utlåtande av ett annat utskott om ett ärende som stora utskottet behandlar.

Ett förslag att ett ärende skall förklaras brådskande skall, om det inte har lagts fram i utskottets betänkande, framläggas innan debatten har förklarats avslutad.

55 §

Enda behandling

Andra ärenden på dagordningen för plenum än de som avses i 53 och 54 § som riksdagen ska fatta beslut om och som något annat inte föreskrivs särskilt om tas i plenum upp till enda behandling. *I början av den enda behandlingen föredras utskottets betänkande och i slutet av behandlingen fattas beslut om förslaget i betänkandet. Efter debatt kan ärendet tas upp till detaljerad behandling, då beslut fattas i ärendet.*

59 §

Behandlingen av budgetpropositionen

Budgetpropositionen tas upp till enda behandling i plenum utifrån finansutskottets betänkande. *I början av behandlingen förs en allmän debatt och när debatten har avslutats tas ärendet upp till detaljbehandling.* Huvudtitlar eller avdelningar eller kapitel i dem konstateras ha blivit godkända enligt betänkandet, om förslag till ändring av dem inte har framställts enligt vad som föreskrivs nedan i denna paragraf.

Förslag

Ett förslag att ett ärende ska förklaras brådskande ska, om det inte ingår i utskottets betänkande, framläggas i den andra behandlingen innan debatten har avslutats.

I den första behandlingen kan riksdagen remittera ärendet till det utskott som har berett det eller till ett annat fackutskott men bara under den allmänna debatten till stora utskottet. Behandlingen fortsätter utifrån ett nytt betänkande.

55 §

Enda behandling

Andra än i 53 och 54 § avsedda ärenden på dagordningen för plenum som riksdagen ska fatta beslut om och som något annat inte föreskrivs särskilt om tas upp till enda behandling tas i plenum.

59 §

Behandlingen av budgetpropositionen

Budgetpropositionen tas upp till enda behandling i plenum utifrån finansutskottets betänkande enligt det förfarande som riksdagen godkännt. Huvudtitlar eller avdelningar eller kapitel i dem konstateras ha blivit godkända enligt betänkandet, om förslag till ändring av dem inte har framställts enligt vad som föreskrivs nedan i denna paragraf.

Gällande arbetsordning

60 §

Besluts- och omröstningsförslag

När debatten om det ärende som behandlas har förklarats avslutad, redogör talmannen för de framlagda förslagen. Framförs en anmärkning mot talmannens redogörelse, och finner talmannen anmärkningen vara riktig, skall han eller hon rätta redogörelsen. Om talmannen anser att anmärkningen inte ger anledning att rätta redogörelsen, skall riksdagen besluta om detta.

63 §

Omröstningsresultat

Resultaten från alla omröstningar skall förvaras. I protokollet från plenum antecknas hur var och en har röstat vid omröstning med omröstningsapparat eller vid omröstning med sedlar och vilka som har varit frånvarande vid omröstningen, om talmannen anser det vara nödvändigt eller om 20 riksdagsledamöter anhåller om det genom att resa sig så snart resultatet av omröstningen har tillkännagetts eller om det krävs kvalificerad majoritet för att förslaget skall godkännas. Debatt om saken tillåts inte.

Förslag

60 §

Besluts- och omröstningsförslag

När debatten om det ärende som behandlas har *avslutats*, redogör talmannen för de framlagda förslagen. Framförs en anmärkning mot talmannens redogörelse, och finner talmannen anmärkningen vara riktig, ska han eller hon rätta redogörelsen. Om talmannen anser att anmärkningen inte ger anledning att rätta redogörelsen, ska riksdagen besluta om detta.

63 §

Omröstningsresultat

Resultaten från alla omröstningar ska förvaras *och publiceras*.

Debatt om saken tillåts inte.

Gällande arbetsordning

69 §

Protokoll från plenum

Över plenum upprättas protokoll. I det antecknas uppgifter om behandlingen av ärendena och debatterna i plenum.

Ett anförande som tas in i protokollet lämnas till talaren för att granskas. Anförandets sakinhåll får inte ändras.

Har en riksdagsledamot inte omfattat plenums beslut, har han eller hon rätt att anmäla avvikande mening till protokollet. *Om en riksdagsledamot inte har varit närvarande när ett beslut fattades, har ledamoten rätt att begära att detta antecknas i protokollet.*

Protokollet undertecknas av riksdagens generalsekreterare och justeras av presidiet. Det görs tillgängligt för allmänheten via ett datanät.

Förslag

69 §

Protokoll från plenum

Över plenum upprättas protokoll. I det antecknas uppgifter om behandlingen av ärendena och debatterna i plenum. *Uppgifterna om besluten i plenum ska utan dröjsmål läggas ut på ett datanät.*

Ett anförande som tas in i protokollet lämnas till talaren för att granskas. Anförandets sakinhåll får inte ändras.

Om en riksdagsledamot inte omfattat plenums beslut, har han eller hon rätt att anmäla avvikande mening till protokollet.

Protokollet undertecknas av riksdagens generalsekreterare. *Protokollet ska utan dröjsmål göras tillgängligt för allmänheten via ett datanät.*

Detta beslut träder i kraft den 2013.

2.

Riksdagens beslut**om ändring av 6 och 9 § i valstadgan för riksdagen**

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 52 § 1 mom. i grundlagen, *ändras* i valstadgan för riksdagen (250/2000) 6 § 1 mom. och 9 § 1 mom. som följer:

Gällande valstadga***Förslag***

6 §

6 §

*Valförrättning**Valförrättning*

Vid personval används en enda valurna. Riksdagsledamöterna lägger sina valsedlar, som skall vara hopvikta så att insidan inte syns, i urnan i den ordning deras namn ropas upp. Valsedlarna får inte läggas i urnan i någon annan ordning.

— — — — —

Vid personval används en *eller två valurnor enligt talmannens beslut*. Riksdagsledamöterna lägger sina valsedlar, som ska vara hopvikta så att insidan inte syns, i *respektive urna* i den ordning deras namn ropas upp. Valsedlarna får inte läggas i urnan i någon annan ordning.

— — — — —

9 §

9 §

*Granskning av kandidatlistor**Granskning av kandidatlistor*

Kandidatlistorna granskas och godkänns av riksdagens generalsekreterare.

— — — — —

Kandidatlistorna granskas och godkänns av *en tjänsteman som förordnats till uppdraget av riksdagens generalsekreterare*.

— — — — —

Detta beslut träder i kraft den 2013.